

Jeg kunde for saa vidt egentlig indskrænke mig til dette, men da det ærede Medlem i sin temmelig lange Udvikling, som for Resten forekom mig temmelig vanskelig at følge — jeg tror dog, at jeg opfattede alle Hovedmomenterne — oftere kom tilbage til at tale om, hvad der var gavnligt, og hvad der var skadeligt for Disciplinen i Hæren, og talte, som om Følk — jeg antager, at det ærede Medlem her sigtede til mig og mine Lige — skulde være tilbøielige til at antage, at det var nødvendigt for Disciplinen i Hæren at anvende saadanne krasse Midler ved Rekruternes Uddannelse, saa tager det ærede Medlem fuldstændig fejl, det antager man ikke for nødvendigt i Hæren; det er tværtimod almindelig anerkjendt i Hæren, at der til Soldaternes Uddannelse ikke behøves den Slags Midler, og naar der af og til forekommer saadanne Overgreb, saa er dette jo ikke Andet end et Udslag af den almindelige menneskelige Natur. Man kan, som bekendt, jage den menneskelige Natur ud med en Fork, den kommer dog tilbage, vi ere ikke Alle saa gode, som vi burde være, og saaledes forholder det sig ogsaa med de unge Mennesker. Man kan, saa tidt man vil, indprente dem Forsigtighed og gjøre dem opmærksomme paa at dette maa de ikke gjøre, i deres Tjenstiver slippe de dog til at begaa en eller anden Forseelse, de ere ikke Alle saa gode, som de burde være. Man maa jo ikke stjæle, og civile Følk maa jo heller ikke øve Vold mod hinanden, men vi se dog, at Tyverier af og til begaaes, og at Slagsmaal forefalder, og der begaaes Voldsomheder; paa samme Maade maa man betragte dette, det er Uudtagelser, og jeg vil udtale og bestemt hævde, at den Opfattelse, der gjør sig gjældende i vor Hær, er den humane Opfattelse, at man ikke behøver den Slags Midler til at uddanne Rekruter. Naar noget Saadant kommer, er det, fordi Naturen er gaaet over Opugtelsen, og det vil altid blive straffet. Al den Slags Talemaader om, hvad der er nødvendigt for Disciplinen, gjælder ikke for Hæren; derimod er der andre Forhold, der i den senere Tid ere komne frem, som jeg finder ere skadelige for Disciplinen. Jeg tror ganske vist ikke, at en saadan Forespørgsel som denne, der indskrænker sig til et enkelt konkret Tilfælde, er skadelig; det

konstateres, at det og det er fset, og Enhver vil da forstaa, at det er naturligt, at det bliver straffet. Man vil blot spørge: hvorfor har ikke den klaget, der har faaet alle disse Brngl, og hvorfor har ikke den, der har taget sig af Sagen, bragt den til et andet Forum end dette, hvorfor har han fundet det nødvendigt at bringe den herind? Det kunde han have gjort, naar han gjentagne Gange forgjæves havde forsøgt den anden Vej, saa kunde det have været rimeligt at bringe Sagen for her. Det skal jeg imidlertid nu ikke inblade mig videre paa, og den ærede Forespørger har jo Ret til at bringe det frem her. Nei, der er et andet Forhold, som jeg mener forholdsvis kan have en større Indflydelse paa Disciplinen i Hæren, og det er det udstrakte Spionssystem, som Hæren er udsat for. Det er Mange bekendt, at der paa Øvelsespladserne vrimer af Følk, der staa og iagttage, hvorledes Øvelserne gaa for sig, og det er ikke nye Følk hver Dag, det er tværtimod de samme Ansigter, der for det Meste vende tilbage. Det er ligeledes bekendt, at Øvelsespladserne her i Byen ere udsatte for Jagttagelse af Følk, der ville undersøge, om der muligvis skulde vige sig Noget. Og saa paa Kasernerne ser man civile Følk, der komme for at undersøge Forholdene; naar der blot er Spør af Noget, søge de at skaffe sig Oplysninger om Dit og Dat, og saa træffer man det bagefter i en eller anden Avis. Det er bekendt i Hæren i det Mindste, at der eksisterer et saadant Spionssystem, det er til Skade for den, og jeg skal udvikle hvorfor. For at en Hær skal være, som den bør være, og for at den i Krigstid skal kunne udrette Alt, hvad man kan forlange af den, for at den med Gode kan værne Fædrelandet, enten det gaar op eller ned, og for at den i det Hele taget kan slaaes med Gode, skal der være et virkelig Tillidsforhold tilstede imellem Befalingsmænd og Menige, ellers duer det ikke. Og det have vi haft i vore forrige Krige, ja, man kan gjerne sige fra Oldtiden af; den danske Hær har altid været bekendt for det gode Forhold, der har været mellem Befalingsmænd og Menige. Den første Slesvigskrig er jo den af de nyere Krige, vi helst mindes, fordi vi have saa mange gode Erindringer